

Jordbruksforhandlingene 2018 - tilleggsforhandlinger

Sluttprotokoll fra forhandlingsmøte 30. august mellom staten og Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag

Den langvarige tørken sommeren 2018 har gitt ekstraordinær stor avlingsreduksjon for bønder i flere deler av landet. Partene viser til at det allerede er gjennomført en rekke tiltak, blant annet med sikte på å bedre tilgangen på grovfôr. Enkelte av disse tiltakene krever formelt endring i Jordbruksavtalen 2018–2019, og er inntatt i denne protokollen.

Prognoser per 1. august for avlingsskadeordningen (post 71 på Jordbruksavtalen), viser at det kan bli en utbetaling på om lag 1 mrd. kroner. Det er gjennomført en rekke tilpasninger for å bidra til rask søknadsbehandling og utbetaling av erstatningene i 2018.

Med grunnlag i den ekstraordinære situasjonen, spesielt for husdyrprodusenter med egen grovfôrproduksjon, er partene enige om de ekstratiltakene som framgår av denne protokollen. Av hensyn til jordbruksforetakenes likviditet legger partene vekt på at utbetalingene skal komme så fort som mulig, og innen utgangen av 2018. Utbetaling av midlene er betinget av Stortingets godkjenning.

Partene er enige om at det skal utbetales 525 mill. kroner ekstra i 2018. Dette kommer i tillegg til de økte utbetalingene over avlingsskadeordningen etter gjeldende regelverk. 300 mill. kroner finansieres med økt bevilgning og 225 mill. kroner finansieres ved at egenkapitalen i Landbrukets Utviklingsfond ikke styrkes med 225 mill. kroner som jordbruksavtalen la opp til.

Tabell 1. Fordeling

	Mill. kroner
Engangsutbetaling husdyrtilskudd	285
Engangsutbetaling areal grønnsaker	24
Økt erstatningssats grovfôr med 1,55 kr/FEM	190
Økt tak avlingsskadeordningen	26
Sum	525

Ekstratiltak i 2018

1. Ekstrautbetaling av husdyrtilskudd i 2018

Det gjennomføres en ekstrautbetaling av husdyrtilskudd i fylkene Østfold, Akershus/Oslo, Hedmark, Oppland, Buskerud, Vestfold, Telemark og Agder-fylkene, samt kommunene Bjerkreim, Gjesdal, Strand, Sokndal, Eigersund og Lund, jf. tabell 2. Det gir en målrettet ekstra kompensasjon i de områdene som er hardest rammet av tørken. Søknadsdata fra mars 2018 brukes som grunnlag for utbetaling av tilskuddet.

Tabell 2. Ekstrautbetaling av tilskudd til husdyr. Kroner per dyr og mill. kroner.

	Antall dyr	Sats kr/dyr	Endring, mill. kr
Melkekyr	70 169	1 290	90,5
Ammekyr	53 472	860	46,0
Andre storfe og hest	234 838	430	101,0
Sau, geit og hjort	366 913	130	47,5
Sum			285,0

2. Ekstrautbetaling av arealtilskudd til grønnsaker i 2018

Det gjennomføres en ekstrautbetaling av arealtilskudd til grønnsaker i fylkene Østfold, Akershus/Oslo, Hedmark, Oppland, Buskerud, Vestfold, Telemark og Agder-fylkene, samt kommunene Bjerkreim, Gjesdal, Strand, Sokndal, Eigersund og Lund, jf. tabell 3. Utbetalingen begrenses oppad til 500 000 kroner per foretak.

Tabell 3. Ekstrautbetaling av arealtilskudd til grønnsaker. Kroner per dekar og mill. kroner.

	Antall daa	Sats kr/daa	Behov, mill. kr
Østfold, Akershus/Oslo, Hedmark, Oppland Buskerud, Vestfold, Telemark, Agder-fylkene Strand, Bjerkreim, Gjesdal, Sokndal, Lund, Eigersund	55 006	500	27,5
Korreksjon for tak på 500.000 kroner per foretak			-3,50
Sum			24

3. Økt erstatningsstats for grovfôr

Erstatningssatsen for "grovfôr i foretak med husdyr"¹ heves for avlingsåret 2018 med 1,55 kroner, fra 3,85 til 5,40 kroner per FEm. Kostnaden anslås på usikkert grunnlag til 190 millioner kroner. Utbetaling gjennomføres i forbindelse med endelig behandling av søknad om erstatning, i 2018.

¹ Forskrift om satser for og beregning av erstatning ved klimabetingede skader i plante- og honningproduksjon, §13.

4. Maksimal utbetaling i avlingssskadeordningen

Maksimal utbetaling for ordningen med avlingsssvikt heves for avlingsåret 2018, fra 750 000 kroner til 1 500 000 kroner per vekstgruppe, jf. Jordbruksavtalen kap. 4. Kostnaden anslås på usikkert grunnlag til 26 millioner kroner.

5. Utsatt frist for investeringer

Bønder som er rammet av tørke og avlingsssvikt i 2018 kan få utsatt frist for gjennomføring av investeringsprosjekter.

Søknad om utsatt frist for prosjekter forvaltet av Innovasjon Norge, skal sendes Innovasjon Norge. Søknad om utsatt frist for investeringsprosjekter under SMIL-ordningen skal sendes kommunen, jf. forskriftens § 3. Når det gjelder prosjekter innvilget tilskudd til drenering, vil LMD fastsette en midlertidig bestemmelse i dreneringsforskriften.

Endringer i gjeldende jordbruksavtale

Det gjøres følgende endringer i den gjeldende jordbruksavtalen:

1. Økologiske grønngjødslingsarealer

I møte 23. juli ble det bestemt at økologiske grønngjødslingsarealer kunne beites eller høstes i 2018. Partene er enige om å endre punkt 7.8 i Jordbruksavtalen, Arealtilskudd til økologisk landbruk, i samsvar med beslutningen. Setningen "*Plantematerialet skal ikke brukes til fôr eller beites*" endres til "*Plantematerialet kan i 2018 høstes til fôr eller beites*".

2. Regionale miljøprogram (RMP)

Iht. Jordbruksavtalen kap. 7.9 utformer fylkesmannen ordningene under Regionale miljøprogram, innenfor nasjonale rammer. For å bidra til å avhjelpe grovfôr-situasjonen er det for 2018 lagt to nye sentrale føringer.

I møte 23. juli ble det bestemt at arealer med fangvekster kan høstes uten at dette får betydning for tilskudd til fangvekster over RMP.

Den 3. august besluttet Landbruks- og matdepartementet at de som høster korn tidlig og sår en ettervekst, for eksempel raigras, som overvintrer, skal fortsatt være berettiget tilskudd til ingen/utsatt jordarbeiding under Regionale miljøprogram.

3. Arealtilskudd korn

I brev fra departementet til Landbruksdirektoratet av 6. juli 2018 heter det at de produsenter som velger å ensilere kornavlingen kan søke, og få innvilget arealtilskudd til korn.

Partene er enige om følgende tilføyelse til gjeldende jordbruksavtale under pkt. 7.8.1 og "Definisjoner av vekstgrupper":

"Foretak som i avlingsåret 2018 har ensilert kornavlingen, eller på annen måte benyttet avlingen som "grovfôr", kan søke om arealtilskudd til korn for dette arealet."

Oslo 30. august 2018

Ann Merete Furuberg

Lars Petter Bartnes

Leif Forsell